

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Методичні вказівки до семінарських занять
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
«Міжнародні економічні відносини»
галузі знань 29 Міжнародні відносини
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
денної та заочної форм навчання

Луцьк 2026

УДК 341:339(07)

M58

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій ЛНТУ

Директор бібліотеки _____ Н. ПОЛІЩУК

Рекомендовано до видання вченою радою факультету бізнесу та права ЛНТУ, протокол №__ від «__» _____ 2026 року.

Голова вченої ради факультету бізнесу та права
_____ Л.Л. КОВАЛЬСЬКА

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права ЛНТУ,
протокол № _____ від «__» _____ 2026 року.

Завідувач кафедри права _____ В.В. АНІЩУК

Укладач: _____ О.А. ГАНИЧ, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри права ЛНТУ

Рецензент: _____ А.М. ЗЕМКО, кандидат юридичних наук,
професор кафедри права ЛНТУ

Відповідальна за випуск: _____ О.А. ГАНИЧ, кандидат
юридичних наук, доцент кафедри права ЛНТУ

Міжнародне право [Текст]: методичні вказівки до семінарських занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини денної та заочної форм навчання / уклад. О.А. Ганич. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 46 с.

Видання містить методичні вказівки до семінарських занять відповідно до програми курсу «Міжнародне право», а також ситуаційні завдання і вказівки до їх вирішення, орієнтовний перелік питань до екзамену, нормативно-правові акти та спеціальну літературу.

© ГАНИЧ О.А., 2026

ЗМІСТ

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»	4
ТЕМАТИКА І ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	6
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ	15
СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ І ОБГОВОРЕННЯ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ	19
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ	36
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	41

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

«Міжнародне право» є однією із навчальних дисциплін, предметом вивчення якої є закономірності розвитку, особливості міжнародних публічних і приватних відносин умовах сучасності.

Значення дисципліни «Міжнародне право» особливо зростає, оскільки сучасний розвиток будь-яких держав, їх законодавства та практики його застосування неможливо уявити без їх постійних взаємовідносин між собою у різних сферах, без участі в діяльності тих чи інших міжнародних організацій. За своїм змістом міжнародне право виражає існуюче протиріччя між прагненнями міжнародного співтовариства загалом і бажанням окремих держав зміцнити свій суверенітет. Таким чином, головною метою та завданням міжнародного права є урегулювання необхідної взаємозалежності держав без порушення їх незалежності.

Мета вивчення дисципліни: ознайомлення студентів з особливостями, основними поняттями, інститутами та галузями сучасного міжнародного права; надання знань основних положень норм міжнародного права, які регулюють політичні, економічні, соціальні, гуманітарні та інші міжнародні відносини.

Завдання вивчення дисципліни. Основні завдання даного курсу полягають у формуванні у студентів: певних загальнотеоретичних знань про міжнародне публічне та приватне право; навичок роботи з міжнародними договорами, іншими міжнародними актами, справами міжнародних арбітражів; спроможності надавати оцінку сучасним міждержавним відносинам у світлі міжнародного права, особливо в контексті євроінтеграційних прагнень України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:** основні тенденції розвитку сучасного міжнародного права; основні компоненти міждержавної системи; джерела міжнародного публічного права; джерела міжнародного приватного права; основні принципи міжнародного права; особливості співвідношення міжнародного і національного права; загальну характеристику суб'єктів міжнародного права; галузі нормативного регулювання міжнародного права.

Вміти: користуватися міжнародно-правовими джерелами; застосовувати положення міжнародних договорів з участю України; тлумачити норми міжнародних договорів України з метою розв'язання

спірних правових ситуацій, що виникають у процесі міжнародного спілкування; характеризувати національне законодавство з точки зору його відповідності міжнародному праву; визначати основні тенденції розвитку сучасного міжнародного права.

Комунікація: студенти повинні доносити до фахівців у сфері права і іншої аудиторії правничу інформацію, проблеми, що існують у правозастосовній діяльності, застосовувати власний досвід та аргументацію; збирати, інтерпретувати та застосовувати дані, отриманні під час опанування дисципліни.

Відповідальність та автономія: студенти повинні бути спроможні формувати власні судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; мати здатність продовжувати навчання зі значним ступенем автономії. «Міжнародне право» як навчальна дисципліна відрізняється від інших своєю складною термінологічною мовою, великим обсягом матеріалу, що підлягає вивченню. Це вимагає від студентів підвищеної уваги до його змісту та структури, поглиблення їх творчої активності та самостійності при засвоєнні основних розділів курсу.

Навчальний курс передбачає вивчення як теоретичних питань юридичного забезпечення міжнародних публічних і приватних відносин в цілому, так і окремих їх сфер, набуття практичних навичок роботи у роботі з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, що регулюють зазначену групу суспільних відносин. Оволодіння знаннями відбувається у формі лекцій, семінарських занять, індивідуальних і групових консультацій для студентів, виконання студентами завдань.

Готуючись до семінарського заняття, студенти мають вивчити отриманий на лекції матеріал, опрацювати рекомендовану літературу (нормативні акти, підручники, посібники, статті і т.п.), які стосуються теми семінарського знання, зробити правовий аналіз ситуаційних завдань і підготуватися до обговорення питань семінару в аудиторії.

Семінарські заняття проводяться в різних формах: запитань і відповідей, «круглих столів», обговорення конкретних ситуацій, підготовки документів юридичного характеру, тестового опитування, експрес-опитування, аудиторних контрольних робіт, обговорення підготовлених рефератів тощо.

Виступи студентів з кожного конкретного питання, винесеного на семінарські заняття, повинні бути змістовними, базуватися на знанні нормативно-правових актів та рекомендованої навчальної

літератури, містити особисті міркування із тематики, що розглядається, пропозиції щодо розв'язання конкретної проблеми.

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття №1 (1 год.)

Тема: Правова інтеграція як основа євроінтеграції: основні поняття

Мета: Засвоїти поняття європейської інтеграції як загальносвітового явища. Визначити місце правової інтеграції у процесі євроінтеграції. Проаналізувати інтеграційні процеси у світі на різних історичних періодах розвитку суспільства і, держави та права.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні школи вивчення європейської інтеграції.
2. Федералістська концепція євроінтеграції (Західноєвропейський федералізм).
3. Комунікаційний підхід вивчення європейської інтеграції.
4. Неофункціоналістський аналіз політичної інтеграції.
5. «Батьки» європейської інтеграції.
6. Визначення поняття «інтеграція» та її види.
7. Місце правової інтеграції у процесі євроінтеграції.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття №2 (0,5 год.)

Тема: Світова глобалізація

Мета: Визначити глобалізацію як процес посилення взаємозв'язків і взаємозалежності країн та народів. Дослідити етапи та історичні передумови (Великі географічні відкриття, розвиток світової торгівлі, індустріалізація, інформаційна революція).

Питання для обговорення:

1. Глобальні проблеми сучасності.
2. Поняття глобалізації.
3. Причини формування глобалізаційних процесів у світі і Європі.
4. Ознаки глобалізації. Види глобалізації.
5. «Плюси» і «мінуси» глобалізації.
6. Відмінність між глобалізацією, інтернаціоналізацією та регіоналізацією.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 3 (0,5 год.)

Тема: Міжнародне право: поняття і система

Мета: Вивчити та проаналізувати загальні поняття про міжнародне право, його систему. Вміти розрізняти міжнародне приватне і міжнародне публічне право.

Питання для обговорення:

1. Поняття міжнародного права.
2. Предмет міжнародного права.
3. Особливості міжнародного права.
4. Міжнародне право як особлива правова система.
5. Міжнародне публічне право.
6. Міжнародне приватне право.
7. Об'єкт та функції міжнародного права.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття №4 (0,5 год.)

Тема: Норми, принципи та джерела міжнародного права

Мета: Визначити, які існують норми міжнародного права, їх зміст та значення. Надати характеристику принципів міжнародного права.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика норм міжнародного права.
2. Класифікація норм міжнародного права.
3. Поняття та особливості принципів міжнародного права.
4. Характерні риси і зміст основних принципів міжнародного права.
5. Джерела міжнародного права.
6. Кодифікація норм міжнародного права.
7. Реалізація (застосування) норм міжнародного права.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття №5 (0,5 год.)

Тема: Суб'єкти міжнародного права

Мета: Визначити основних суб'єктів міжнародного права. Проаналізувати правосуб'єктність учасників міжнародно-правових відносин.

Питання для обговорення:

1. Поняття суб'єкта міжнародного права.
 2. Держави як основні суб'єкти міжнародного права.
 3. Постійно-нейтральна держава.
 4. Особливості правосуб'єктності державоподібних утворень.
 5. Міжнародна правосуб'єктність націй і народів, які борються за незалежність.
 6. Особливості правосуб'єктності міжнародних організацій.
 7. Правосуб'єктність індивідів і транснаціональних компаній.
- Література:** згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 6 (1 год.)

Тема: Міжнародно-правове визнання і правонаступництво

Мета: Проаналізувати політико-правовий інститут, що має велике значення для міжнародної легітимності.

Питання для обговорення:

1. Характеристика терміну « правонаступництво ».
2. Поняття міжнародно-правового визнання.
3. Форми міжнародно-правового визнання.
4. Види міжнародно-правового визнання.
5. Поняття і види міжнародного правонаступництва.
6. Політична легітимність і суверенітет.
7. Відмінність між визнанням і правонаступництвом.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття №7 (1 год.)

Тема: Територія у міжнародному праві

Мета: Засвоєння базових понять, правил, за якими міжнародне право регулює їх статус суб'єктів міжнародного права з огляду на категорію « територія ».

Питання для обговорення:

1. Визначення поняття « суверенітет » і його зв'язок з територією держави.
2. Склад державної території (Сухопутна територія. Внутрішні води. Територіальне море. Повітряний простір над сушею та водами держави. Надра).
3. Поняття території в міжнародному праві.
4. Державна територія, державні кордони.
5. Зміна державної території.
6. Міжнародно-правовий режим Арктики.

7. Міжнародно-правовий режим Антарктики.
8. Міжнародно-правовий режим рік і озер.
9. Територіальні спори і претензії.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 8 (1 год.)

Тема: Міжнародні договори: сутність, порядок ратифікації і застосування. Імплементация норм міжнародних договорів

Мета: Вивчити поняття і особливості міжнародних договорів.

Питання для обговорення:

1. Система права міжнародних договорів.
2. Укладання та згода на обов'язковість міжнародного договору.
3. Форма і структура міжнародного договору.
4. Недійсність міжнародного договору.
5. Застосування та забезпечення виконання міжнародного договору.
6. Тлумачення міжнародних договорів.
7. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 9 (1 год.)

Тема: Право міжнародних організацій

Мета: Проаналізувати діяльність міжнародних організацій, визначити мету їх діяльності і місце на світовій арені.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права.
2. Міжнародні конференції.
3. Особливості юридичної природи міжнародних організацій.
4. Зміст і характер правосуб'єктності міжнародних організацій.
5. Правові засади членства в міжнародних організаціях.
6. ООН як провідна міжнародна організація в світі. Спеціалізовані установи ООН.
7. Регіональні міждержавні організації.
8. Міжнародні неурядові організації як міжнародні організації особливого типу.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 10 (1 год.)

Тема: Відповідальність у міжнародному праві

Мета: Вивчити поняття, ознаки та види міжнародно-правової

відповідальності, види санкцій, що застосовуються до порушників норм міжнародного права.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види міжнародно-правової відповідальності.
2. Міжнародні правопорушення.
3. Політична відповідальність як різновид міжнародно-правової відповідальності.
4. Міжнародні санкції.
5. Матеріальна відповідальність у міжнародному праві.
6. Міжнародні злочини.
7. Тероризм та засоби протидії йому.
8. Обставини звільнення від відповідальності та міжнародно-правові санкції.

Література: *згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації*

Семінарське заняття № 11(0,5 год.)

Тема: Право міжнародної безпеки

Мета: Визначити основні принципи міжнародної безпеки. Навчитися визначати роль і місце національної безпеки як складової міжнародної. Засвоїти базові поняття, принципи та механізми, які регулюють забезпечення миру і безпеки у світі.

Питання для обговорення:

1. Поняття права міжнародної безпеки. Міжнародні безпекові організації.
2. Колективна безпека та миротворчість.
3. Суб'єкти і механізми забезпечення міжнародної безпеки.
4. Основні принципи міжнародної безпеки.
5. Роззброєння та контроль над озброєннями.
6. Сучасні виклики міжнародній безпеці (Тероризм та екстремізм. Гібридні війни. Кіберзагрози.)

Література: *згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації*

Семінарське заняття № 12 (0,5 год.)

Тема: Мирні засоби вирішення міжнародних спорів і конфліктів

Мета: Ознайомитися із системою мирних засобів і механізмів вирішення міжнародних конфліктів і суперечок.

Питання для обговорення:

1. Поняття міжнародного конфлікту.

2. Види міжнародних конфліктів.
3. Становлення в міжнародному праві зобов'язання мирного вирішення міжнародних спорів.
4. Поняття про міжнародний спір.
5. Мирні засоби вирішення міжнародного спору.
6. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів і конфліктів.
7. Правові засоби вирішення міжнародних спорів.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття 13 (0,5 год.)

Тема: Право зовнішніх зносин

Мета: Вивчити систему норм, які регулюють діяльність держав та інших суб'єктів у сфері міжнародних відносин.

Питання для обговорення:

1. Правила про встановлення та підтримання дипломатичних, консульських, економічних та інших відносин.
2. Вступ до права зовнішніх зносин. Основні напрями зовнішніх зносин.
3. Джерела зовнішніх зносин (Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. Віденська конвенція про спеціальні місії 1969 р. Конвенція про привілеї та імунітети ООН 1946 р. Статути міжнародних організацій. Двосторонні та багатосторонні угоди між державами).
4. Кодифікація права зовнішніх зносин та законодавство України.
5. Закордонні органи зовнішніх зносин.
6. Загальні положення дипломатичного права.
7. Дипломатичний протокол і церемоніал.
8. Дипломатичні привілеї та імунітети.
9. Консульське право: поняття, зміст та принципи.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 14 (0,5 год.)

Тема: Міжнародне право захисту прав людини

Мета: Вивчити універсальні стандарти прав людини та які існують механізми захисту.

Питання для обговорення:

1. Права людини.
2. Поняття, функції та принципи міжнародного захисту прав людини та основних свобод
3. Історія розвитку та становлення прав людини.
4. Розвиток концепції прав людини в ХХ столітті.
5. Класифікація прав людини.
6. Основні джерела міжнародного захисту прав людини та основних свобод.
7. Універсальні міжнародні інституційні механізми захисту прав людини.
8. Регіональні інституційні механізми захисту прав людини.
9. Європейський Суд з прав людини.
10. Екстрадиція: сутність і підстави.

Література: *згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації*

Семінарське заняття № 15 (0,5 год.)

Тема: Міжнародно-правові аспекти громадянства

Мета: Дослідити сутність інституту громадянства, що має значення для визначення правового статусу особи в різних країнах та у відносинах між державами.

Питання для обговорення:

1. Роль міжнародного права у регулюванні правового становища населення.
2. Громадянство як основа правового статусу людини і громадянина. Інститут громадянства у міжнародному праві.
3. Заборона свавільного позбавлення громадянства.
4. Міжнародно-правові проблеми громадянства.
5. Підданство: нормативні підстави регулювання.
6. Правовий статус біженців та іноземців за міжнародним правом.
7. Множинне громадянство.

Література: *згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації*

Семінарське заняття № 16 (0,5 год.)

Тема: Міжнародно-правова регламентація збройних конфліктів

Мета: Дослідити сутність регламентація правової регламентації збройних міжнародних конфліктів. Визначити засоби їх подолання та

припинення.

Питання для обговорення:

1. Значення міжнародного права у період збройних конфліктів.
2. Міжнародний комітет Червоного Хреста.
3. Війна та військова окупація.
4. Правовий статус військових та цивільного населення під час збройних конфліктів.
5. Міжнародно-правова регламентація закінчення військових дій і стану війни (воєнного стану).

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 17(1 год.)

Тема: Співробітництво держав у боротьбі із злочинністю

Мета: Дослідити міжнародно-правові механізми, через які держави взаємодіють для запобігання та переслідування злочинів, що мають транскордонний характер.

Питання для обговорення:

1. Поняття міжнародної боротьби із злочинністю.
2. Боротьба зі злочинами міжнародного характеру.
3. Злочини за загальним міжнародним правом.
4. Підстави та принципи міжнародного (міждержавного) співробітництва.
5. Співробітництво держав на рівні двосторонніх угод, яке здійснюють відомства правоохоронних структур.
6. Міжнародні карні суди. Міжнародний трибунал.
7. Боротьба із кіднепінгом: основні поняття.
8. Екстрадиція: сутність і підстави.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 18 (1 год.)

Тема: Міжнародне морське право

Мета: Ознайомитися із галуззю міжнародного права, яка регулює правовий статус морських просторів, використання морів і океанів, а також права та обов'язки держав у Світовому океані.

Питання для обговорення:

1. Міжнародне морське право та його джерела.
2. Правовий режим внутрішніх морських вод.
3. Територіальне море.
4. Прилегла зона. Відкрите море та виключна (морська)

економічна зона.

5. Поняття континентального шельфу.
6. Міжнародний район морського дна.
7. Міжнародні протоки та канали.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 19 (1 год.)

Тема: Міжнародне повітряне право

Мета: Ознайомитися із міжнародними правилами та нормами, які визначають порядок використання повітряного простору та регулювання міжнародних авіаційних відносин.

Питання для обговорення:

1. Поняття, предмет і джерела міжнародного повітряного права. Принципи міжнародного повітряного права.
2. Поняття і види міжнародних повітряних сполучень.
3. Правове регулювання міжнародних польотів над і в межах державної території.
4. Правове регулювання польотів поза межами державної території.
5. Чиказька конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.
6. Комерційні права («свободи повітря») при міжнародних повітряних перевезеннях (свобода повітря).
7. Правовий режим повітряного простору.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

Семінарське заняття № 20 (1 год.)

Тема: Міжнародне космічне право»

Мета: Ознайомитися із правилами, що регулюють використання космічного простору, космічних об'єктів та діяльність держав і приватних суб'єктів у космосі.

Питання для обговорення:

1. Міжнародне космічне право.
2. Принципи міжнародного космічного права.
3. Поняття і джерела космічного права. Міжнародні договори у сфері космічного права.
4. Космічний простір і небесні тіла.
5. Правовий режим космічних об'єктів.
6. Правовий статус космонавтів.
7. Правові форми співробітництва держав у космосі.

8. Міжнародно-правова відповідальність у зв'язку з діяльністю в космічному просторі.

Література: згідно орієнтовного переліку рекомендованих джерел інформації

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Система оцінювання знань здобувача освіти здійснюється шляхом проведення кредитно-модульних контрольних заходів, які включають:

Форма контролю	Форма представлення	Об'єкти контролю	Результат
Оцінювання результатів виконання самостійної роботи	письмова та/або електронній формі відповідно до рекомендованих вказівок	Пізнавальна діяльність, їх творчість, аналітичність, критичність і самостійність; формування навичок первинної обробки інформації, роботи із документами; уміння узагальнювати та інтегрувати отриману інформацію; робота із першоджерелами; рівень оволодіння навичками самостійної роботи тощо	Оцінка за 100-бальною шкалою згідно з критеріями виконання теоретичного або практичного завдання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

Методи навчання:

МН1-словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2- практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрації і метод демонстрації);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату)

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та компютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язування завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання:

МО1 – екзамен;

МО2 – усне або письмове опитування;

МО3 – колоквиум;

МО4 – тестування;

МО5 – командні проекти;

МО6 – есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;

МО10 – залік

КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Видами оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти є поточний та підсумковий контроль. 100 балів може отримати здобувач освіти за виконання конкретних завдань за кожним із видів контролю.

Перед початком вивчення навчальної дисципліни здобувача освіти повинні ознайомити із тривалістю вивчення навчального матеріалу (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт, термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Поточний контроль – оцінювання роботи здобувача освіти під час проведення аудиторних занять, тематичних робіт, самостійної роботи (оцінюється в балах, максимальний – 100 балів).

Об'єкт поточного контролю – процес встановлення рівня досягнень програмних результатів в оволодінні змістом предмету, уміннями та навичками.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення тем навчальної дисципліни. Його основними завданнями є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Критерії оцінки теоретичних завдань:

90–100 балів отримує здобувач освіти, який повно та ґрунтовно розкриває теоретичне питання; вільно висловлює власні думки і відчуття; визначає програму особистої пізнавальної діяльності; самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; переконливо аргументує відповіді на додаткові питання;

85–89 балів отримує здобувач освіти, який розкриє теоретичне питання з неточностями; припускається окремих незначних помилок, але самостійно виправляє їх; оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; обґрунтовує та аргументує свою думку;

75–84 балів отримує здобувач освіти, який відтворює значну частину теоретичного матеріалу; виявляє знання і розуміння основних положень; припускається помилок, серед яких є суттєві, виправляє їх з допомогою викладача; неповно обґрунтовує власну думку;

65–74 балів отримує здобувач освіти, який правильно визначає сутність питання, але недостатньо або поверхнево розкриває більшість його окремих положень і допускає при цьому помилки, які частково впливають на загальне розуміння проблеми;

60–64 балів отримує здобувач освіти, який володіє теоретичним матеріалом на рівні фрагментів, що становлять незначну його частину; частково та поверхово розкриває лише окремі положення питання; допускає значних суттєвих помилок, котрі значно вплинули на загальне розуміння проблеми;

35–59 балів отримує здобувач освіти, який володіє теоретичним матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями; не дає відповіді на додаткові питання (навіть з допомогою викладача);

0–34 балів отримує здобувач освіти, який володіє теоретичним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів або взагалі не дає відповіді на питання.

Критерії оцінки практичних завдань:

90–100 балів отримує здобувач освіти, який застосовує системні знання практичного матеріалу, передбачені навчальною програмою;

85–89 балів отримує здобувач освіти, який застосовує узагальнені знання практичного матеріалу, передбачені навчальною програмою;

75–84 балів отримує здобувач освіти, який виконує практичні завдання в цілому правильно, але з незначними неточностями;

65–74 балів отримує здобувач освіти, який припускається помилок

через недостатнє розуміння програмного матеріалу;

60–64 балів отримує здобувач освіти, який припускається значних помилок; виконання завдань викликає значні труднощі; потребує допомоги викладача;

35–59 балів отримує здобувач освіти, який має фрагментарні знання щодо виконання практичного завдання.

0–34 балів отримує здобувач освіти, який не може виконати практичні завдання.

Критерії оцінки тестових завдань:

90–100 балів отримує здобувач освіти, який вирішив більше, чим 90% із запропонованого набору тестових завдань;

85–89 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 85-89% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

75–84 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 75-84% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

65–74 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 65-74% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

60-64 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 60-64% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

35–59 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 35-59% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

0–34 балів отримує здобувач освіти, який вирішив менше, аніж 34% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності.

Модульний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу, винесеного на цей контрольний захід (оцінюється в балах, максимальний – 100 балів). Об'єкт модульного контролю – тестові завдання різного рівня складності.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену у терміни, передбачені графіком освітнього процесу, і оцінюється за 100 шкалою.

Критерії підсумкового оцінювання:

90–100 балів отримує здобувач освіти, який вільно володіє програмним обсягом матеріалу, виявляє і демонструє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, демонструє ґрунтовні знання, вміння та практичні навички; без допомоги вміє викладача знаходити та опрацювати необхідну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, вміє використовувати методи наукового обґрунтування власних рішень, самостійно розкриває власні

обдарування й нахили.

85–89 балів отримує здобувач освіти, який вільно володіє програмним обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує завдання (вправи і задачі тощо) у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, вміє обґрунтувати та аргументувати свою думку.

75–84 балів отримує здобувач освіти, який вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому, самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати окремі аргументи для підтвердження думок.

65–74 балів отримує здобувач освіти, який відтворює значну частину теоретичного матеріалу, демонструє знання і розуміння основних положень з допомогою викладача може поверхнево відтворювати і аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

60–64 балів отримує здобувач освіти, який володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні або володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

35–59 балів отримує здобувач освіти, який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

0–34 балів отримує здобувач освіти, який володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ І ОБГОВОРЕННЯ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ

Розв'язування ситуаційних завдань виконується на семінарських заняттях у письмовій чи усній формі, за такою схемою:

1) прочитати текст завдання і проаналізувати викладені обставини;

2) визначити питання, на які потрібно дати відповіді для вірного вирішення завдання;

3) зазначити конкретні норми міжнародно-правових актів і актів національного законодавства та теоретичні положення, за

допомогою яких можна аргументувати відповідь.

Вирішення повинно бути обґрунтованим, детальним, мотивованим і містити конкретні посилання на відповідні міжнародні акти і норми національного законодавства. Якщо пропонуються варіанти правильних відповідей, треба обґрунтувати чому слід обрати одні відповіді і заперечити проти неправильних.

Завдання 1. У спорі про континентальний шельф Егейського моря Міжнародний суд зіткнувся з безпрецедентним випадком, коли одна із сторін (Греція) вирішила обрати суддю ad hoc, тоді як Туреччина утрималася від участі в судовому розгляді. У такій ситуації можна було стверджувати, що участь у суді ad hoc тільки від однієї сторони могло порушити рівновагу в складі Суду і нашкодити принципу рівноваги сторін.

1. Обґрунтуйте свою точку зору на цю ситуацію з посиланнями на міжнародно-правові документи.

2. Що таке використанням суддів ad hoc при розгляді справ у Міжнародному суді ООН?

Завдання 2.

Українське підприємство і швейцарська фірма уклали договір купівлі-продажу. В арбітражному застереженні в договорі сторони визначили застосовним матеріальне право Швейцарії.

Чи можуть бути застосовані до правовідносин сторін за даним договором також положення Конвенції ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року? Обґрунтуйте відповідь.

Завдання 3. Основні принципи міжнародного права закріплені у:

А) Конвенції про мирне врегулювання міжнародних спорів 1907 р.

Б) Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 р.

В) Хартії прав та обов'язків держав 1974 р.

Г) Заключному акті Ради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 р.

Завдання 4. Зробіть порівняльну таблицю дії міжнародних актів і актів національного законодавства. Проаналізуйте

ідмінності/схожість за суб'єктом прийняття, колом осіб, на який діють акти, оцініть їх дію в просторі і часі.

Завдання 5. Наведіть знайомі вам звичаєві норми, які застосовуються у міжнародних (міждержавних / міжурядових) відносинах.

Завдання 6. Дайте відповідь на питання. Яку мету покладено в основу прийняття Європейської конвенції з прав людини?

А) Забезпечення колективного гарантування певних прав, проголошених у Загальній декларації прав людини.

Б) Забезпечення вирішення конфліктів між державами щодо захисту прав їх

громадян.

В) Забезпечення ліквідації наслідків Другої світової війни.

Г) Забезпечення репарацій жертвам Другої світової війни та побудови якісно нової парадигми захисту прав людини.

Завдання 7. Держава А направила до держави Б нового Надзвичайного і Повноважного Посла. Після прибуття дипломат був офіційно акредитований та розпочав виконання своїх функцій.

Через кілька місяців правоохоронні органи держави Б зупинили автомобіль посла за підозрою у керуванні транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння. Під час перевірки виник конфлікт, у ході якого дипломат відмовився проходити тестування, посилаючись на дипломатичний імунітет. Поліція тимчасово затримала його на декілька годин та вилучила службовий автомобіль.

Крім того, податкові органи держави Б нарахували посольству держави А штраф за несплату місцевого збору на утримання комунальної інфраструктури.

У відповідь держава А направила ноту протесту, заявивши про грубі порушення міжнародного права та вимагала негайного вибачення й компенсації.

1. Які види імунітетів і привілеїв має глава дипломатичного представництва?

2. Чи мала право поліція затримувати посла?

3. Чи може держава перебування вилучати службовий автомобіль дипломатичного представництва?

4. Чи зобов'язане посольство сплачувати місцеві податки та

збори?

5. Які механізми реагування має держава перебування у випадку зловживання дипломатичним імунітетом?

Завдання 8. Оберіть правильну відповідь. Режим найбільшого сприяння – це:

А) надання торгових пільг насамперед щодо мита для всіх або деяких товарів, що діють у відносинах між окремими державами і не поширюються на товари з інших країн;

Б) надання однією державою іншій певних пільг, що надані або можуть бути надані третім державам;

В) коли держава цілком або частково зрівнює у правах фізичних і/або юридичних осіб іноземної держави з вітчизняними; г

Г) надання пріоритетного права на укладання міжнародних економічних договорів.

Завдання 9. Зробіть короткий порівняльний аналіз міжнародного публічного та міжнародного приватного права. Якими джерела регулюються відносини, що є предметом цих двох груп?

Завдання 10. Під час міжнародного збройного конфлікту між державами А та Б збройні сили держави А здійснили авіаудар по об'єкту, який, за їхніми даними, використовувався як склад боєприпасів. Після атаки з'ясувалося, що в будівлі також знаходилися цивільні особи, які працювали на розташованому поруч харчовому підприємстві. Унаслідок удару загинуло 15 цивільних осіб.

Крім того, військові держави А затримали 10 військовослужбовців держави Б. Їх утримують у тимчасовому таборі, обмеживши доступ до міжнародних гуманітарних організацій. Полонених змушують виконувати роботи, пов'язані з розчищенням території після бойових дій.

Міжнародний комітет Червоного Хреста звернувся з вимогою надати доступ до військовополонених відповідно до положень Женевських конвенцій.

1. Чи порушено принцип розмежування між цивільними та військовими об'єктами?

2. Чи була дотримана вимога принципу пропорційності?

3. Які норми міжнародного гуманітарного права регулюють поведінку з військовополоненими?

4. Чи правомірне обмеження доступу представників Міжнародного комітету Червоного Хреста?

5. Яку міжнародно-правову відповідальність може нести держава А

Завдання 11. У 2015 році держави М та К уклали двосторонній міжнародний договір про співробітництво у сфері енергетики строком на 15 років. Договір був підписаний міністрами закордонних справ обох держав та ратифікований парламентами відповідно до їхніх конституційних процедур.

У 2023 році в державі М відбулася зміна уряду. Новий уряд заявив, що під час укладення договору попередній міністр перевищив свої повноваження, оскільки не отримав попереднього погодження з профільним комітетом парламенту. Крім того, держава М послалася на «суттєву зміну обставин», оскільки світові ціни на енергоносії істотно зросли, що зробило виконання договору економічно не вигідним.

Держава К наполягає на обов'язковості договору та заявляє, що одностороння відмова від його виконання є порушенням міжнародного права. Після цього держава М оголосила про призупинення дії договору та припинила постачання енергоресурсів.

Чи може держава посилатися на порушення внутрішнього права як підставу недійсності договору?

1. Які умови застосування доктрини «суттєвої зміни обставин» (*rebus sic stantibus*)?

2. Чи правомірне одностороннє призупинення виконання договору?

3. Які правові наслідки можливого порушення договору?

4. Які способи мирного врегулювання спору можуть застосувати держави?

Завдання 12.

У 2025 році Україна підписала міжнародний договір про співробітництво у сфері кібербезпеки з державою А. Договір передбачає: створення спільного координаційного центру на території України; обмін персональними даними громадян; виділення коштів з Державного бюджету України; можливість участі іноземних фахівців у роботі державних органів України.

Після підписання Президент України направив договір до Верховної Ради України для ратифікації. Однак група народних

депутатів заявила, що окремі положення договору суперечать Конституції України, зокрема щодо доступу іноземців до інформації з обмеженим доступом.

Крім того, Кабінет Міністрів України вже почав часткове виконання договору (підготовку приміщення для центру), не чекаючи завершення процедури ратифікації.

1. Які міжнародні договори підлягають обов'язковій ратифікації Верховною Радою України?

2. Яка процедура ратифікації міжнародного договору в Україні?

3. Чи може міжнародний договір бути ратифікований, якщо він суперечить Конституції України?

4. Чи правомірне попереднє (тимчасове) застосування договору до набрання ним чинності?

5. Які правові наслідки має нератифікація договору?

Завдання 13.

У 2026 році Президент України подав до Верховної Ради України законопроект про внесення змін до законодавства з метою запровадження множинного громадянства для громадян держав – членів ЄС та окремих країн-партнерів України.

Законопроект передбачає: можливість набуття громадянами України іншого громадянства без втрати українського; спрощений порядок набуття громадянства України іноземцями українського походження; створення реєстру осіб із множинним громадянством; обмеження щодо обіймання окремих державних посад особами з множинним громадянством.

Група народних депутатів заявила, що такі зміни суперечать положенню Конституції України про «єдине громадянство». Водночас Кабінет Міністрів України почав розробляти підзаконні акти для реалізації майбутнього закону ще до його ухвалення.

Окремі експерти запропонували спочатку внести зміни до Конституції України, а вже потім – до спеціального закону про громадянство.

1. Що означає принцип «єдиного громадянства» в Україні?

2. Чи допускає чинна Конституція України множинне громадянство?

3. Яка процедура внесення змін до Конституції України?

4. Чи можливо запровадити множинне громадянство шляхом змін лише до звичайного закону?

Завдання 14. У 2026 році держава Альфа заявила, що на території сусідньої держави Бета порушуються права національної меншини, етнічно пов'язаної з населенням Альфи. Посилаючись на необхідність «захисту своїх співвітчизників», Альфа: ввела збройні підрозділи на прикордонну територію Бети без її згоди; встановила контроль над кількома адміністративними будівлями; організувала «місцевий референдум» щодо автономії регіону; почала видавати своє громадянство жителям цієї території.

Держава Бета заявила про акт агресії та звернулася до Ради Безпеки ООН. Альфа стверджує, що діяла на підставі права народів на самовизначення та гуманітарної інтервенції.

1. Які основоположні принципи міжнародного права можуть бути порушені в цій ситуації?

2. Чи можна вважати введення військ правомірним з точки зору міжнародного права?

3. Чи допускає міжнародне право односторонню «гуманітарну інтервенцію»?

4. Як співвідноситься принцип територіальної цілісності з правом народів на самовизначення?

5. Які механізми реагування передбачені системою ООН?

Завдання 15. Початок дипломатичної місії в державі перебування пов'язаний з:

А) моментом вручення вірчих грамот;

Б) моментом отримання акредитації;

В) моментом визнання дипломатичного представника *persona grata*;

Г) моментом повідомлення про своє прибуття голови представництва та надання завірених копій вірчих грамот міністру закордонних справ держави перебування або іншому міністерству.

Завдання 16. Держава Б відмовила в ексекватурі державі А, посилаючись на те, що вказаний в ексекватурі глава консульської установи акредитований двома іншими державами в державі Б. Оцініть дії держави Б:

А) неправомірні, адже держава перебування не повинна інформувати про причини відмови в ексекватурі

Б) неправомірні, адже дві або декілька держав можуть призначити одну і ту саму особу в якості глави консульської установи

в державі перебування

В) правомірні, адже дві або декілька держав можуть призначити одну і ту саму особу в якості глави консульської установи тільки за згодою держави перебування

Г) правомірні, адже дві або декілька держав не можуть призначити одну і ту саму особу в якості глави консульської установи в державі перебування.

Завдання 17.

Предметна компетенція Європейського Суду з прав людини включає:

А) права та свободи, закріплені у Загальній декларації з прав людини 1948 року

Б) увесь перелік прав та свобод, без обмежень;

В) права та свободи, закріплені у законодавстві держав-учасниць Європейської конвенції з захисту прав людини та основних свобод 1950 року;

Г) права та свободи, закріплені у Європейській конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950 року та у додаткових Протоколах до неї.

Завдання 18. Під владу збройних сил держави А., яка є стороною міжнародного збройного конфлікту, потрапила група осіб – громадян іншої сторони збройного конфлікту держави В. Хто з перелічених осіб може отримати статус військовополоненого:

А) Військовий капелан, який допомагав у відправленні духовних потреб військовослужбовцям збройних сил держави В.

Б) Військовий лікар, який надавав медичну допомогу військовослужбовцям держави В. та цивільному населенню в зоні бойових дій.

В) Військовий кореспондент, акредитований у збройних силах держави В., який оприлюднював відомості про втрати у збройних силах держави А.

Г) Мешканець окупованої державою А. території, який за допомогою власноруч створеної вибухівки підірвав танк збройних сил держави А.

Завдання 19. Між двома державами-учасницями Женевських конвенцій 1949р. виникає збройний конфлікт. В одному з таборів для

військовополонених набирають добровольців для двотижневої роботи з евакуації захопленого у супротивника складу боєприпасів. Добровольцям обіцяють покращити харчування. Під час проведення робіт троє з них гинуть внаслідок вибуху.

1. Чи дозволяють Женевські конвенції використовувати військовополонених на небезпечних роботах?

2. Чи відмовляються від деяких прав, які надаються Конвенціями, ті військовополонені, які добровільно погоджуються на такі роботи?

3. Чи є обіцянки держави, яка тримає в полоні, поліпшити умови утримання неприпустимою формою тиску на полонених?

Завдання 20. Одна держава без оголошення війни захопила прикордонне місто в іншій державі. Держава, що окупує, негайно взяла під контроль районну лікарню, якій було наказано продовжувати роботу. Одного вечора один із лікарів цієї лікарні, почувши шум, подався подивитися, що відбувається, і виявив п'яного солдата, який грабував пацієнтів, грубо припиняючи будь-які спроби чинити йому опір. Коли солдат відмовився підкоритися лікарю та припинити знущання, лікар завдав йому удару, від якого солдат помер. Лікаря негайно заарештували; йому загрожує постати перед військовим судом за порушення його гуманітарної місії, оскільки він взяв участь у військовій операції, а також за звинуваченням у вбивстві. Окрім того, лікарні загрожує закриття. Держава-покровителька призначає вас захисником лікаря.

1. Як ви станете його захищати?

2. Які аргументи ви приведете на захист обвинуваченого?

3. Чи допустиме закриття госпіталю як відповідь?

Завдання 21. В якому міжнародному договорі закріплено принцип індивідуальної кримінальної відповідальності?

А) Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього 1948 р.

Б) Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом 1977 р.

В) Міжнародна конвенція про боротьбу з актами ядерного тероризму 2005 р.

Г) Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми 2005 р.

Завдання 22. Держава А. вчинила масовану повітряну атаку по об'єктах, що знаходяться на території держави Б. Кваліфікувавши дії держави А. як акт агресії та вдавшись до самооборони, держава В. знищила авіабазу на території держави А.

Визначте правомірність дій держав стосовно принципу незастосування сили чи погрози силою.

Завдання 23. Згідно з теорією об'єктивної відповідальності:

а) при вирішенні питання про притягнення держави до міжнародно-правової відповідальності юридичне значення має лише наявність діяння, яке суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням держави;

б) вина є обов'язковою умовою виникнення міжнародноправової відповідальності;

в) при здійсненні протиправних діянь у вигляді дій вина не враховується, а при здійсненні протиправних діянь у вигляді бездіяльності вина береться до уваги;

г) для встановлення міжнародно-правової відповідальності значення має лише зміст первинної норми міжнародного права, яка була порушена міжнародно-протиправним діянням

Завдання 24. Складіть перелік видів діяльності і занять, якими заборонено займатися іноземцям в Україні відповідно до чинного законодавства, і перелік таких видів діяльності чи занять, щодо яких національне законодавство України встановлює відносно іноземців певні обмеження.

Завдання 25. Маючи намір знищити повністю або частково одну з національних груп, президент держави-учасниці Римського статуту Міжнародного кримінального суду здійснює насильницьку передачу дітей цієї національної групи до іншої.

Який злочин вчиняє президент держави? Оберіть правильну відповідь:

- А) Злочин проти людяності
- Б) Злочин геноциду
- В) Воєнний злочин
- Г) Злочин агресії

Завдання 26. Як відомо, Україна (УРСР) є однією з країн-

засновниць ООН. Її представники брали участь у розробці міжнародно-правових документів, заснуванні органів ООН та її спеціалізованих установ.

1. Чи були республіки СРСР суб'єктами міжнародного права?
2. Охарактеризуйте міжнародну правосуб'єктність України за часів її перебування у складі СРСР?

Завдання 27. Держава В. здійснила масовану повітряну атаку по об'єктам, які знаходяться на території держави Г. Кваліфікувавши дії держави В., як акт агресії і застосувавши право на самооборону, держава Г. зруйнувала авіабазу на території держави В.

1. Визначте правомірність дій держав відносно принципу незастосування сили або погрози силою? Дайте визначення самооборони і агресії.
2. Що таке колективна самооборона? Яким чином участь ООН впливає на правомірність збройного колективного подавлення агресії?
3. Який механізм застосування збройної сили за рішенням Ради Безпеки ООН?

Завдання 28. У 1946 р. морське судно «Asya» залишило один з французьких портів попрямувало до Палестини, маючи на борту декілька сотень нелегальних емігрантів. Коли судно вперше зустрів у відкритому морі англійський військовий корабель, на ньому не було піднято жодного прапора. Через деякий час на судні з'явився турецький прапор, який згодом було змінено на сіоністський. Оскільки на судні не виявилось також жодних документів, які підтверджували б його національність, воно було відконвойовано в порт Хайфу, де за постановою Верховного суду Палестини було конфісковано на користь уряду Палестини.

1. Яка держава відповідно до сучасного міжнародного морського права здійснює юрисдикцію і контроль над морським судном у відкритому морі?
2. Які вимоги мають виконувати судна, що перебувають у відкритому морі?
3. Які умови повинні бути виконані стосовно морського судна до того, як йому буде надано право перебувати під прапором певної держави?
4. Які міжнародно-правові акти визначають порядок зміни судном свого прапора?

5. У чому полягає суть принципу реального зв'язку згідно із сучасним міжнародним морськими правом?

6. Чи може інкримінуватися капітану судна перевезення «нелегальних емігрантів» у контексті положень чинних міжнародних нормативних актів?

Завдання 29. Відповідно до принципу спеціальності (як одного із принципів екстрадиції):

А) злочин, зазначений у запиті про екстрадицію, повинен визнаватися кримінально караним за законодавством як запитуючої, так і запитуваної держав

Б) видана особа не може бути переслідувана у кримінальному порядку, підлягати покаранню за які-небудь інші злочини, крім тих, які обумовили екстрадицію

В) суд не може розглядати справу відносно особи за вчинення злочину, який вже був предметом кримінального розгляду

Г) видача власних громадян не дозволяється

Завдання 30. Режим транзитного проходу діє у відношенні:

А) проток між однією частиною відкритого моря або виключною економічною зоною та територіальним морем іншої держави, а також протоки, які поєднуючи одну частину відкритого моря або виключної економічної зони з іншою частиною відкритого моря або виключної економічної зони, створені островом держави, що граничить з протокою та його континентальною частиною

Б) проток, що з'єднують одну частину відкритого моря або виключної економічної зони з другою частиною відкритого моря або виключної економічної зони

В) проток, у серединній частині яких є смуга відкритого моря або виключної економічної зони, в якій проходить зручний з точки зору навігаційних та гідрографічних умов шлях

Г) протоки, прохід в яких регулюється в цілому або частково «міжнародними конвенціями, що давно існують та не втратили чинності, які відносяться спеціально до таких проток»

Завдання 31. В державі К після масових мирних протестів уряд запровадив надзвичайний стан. У межах цього режиму: було заборонено проведення мирних зібрань; обмежено доступ до незалежних медіа; понад 300 осіб затримано без рішення суду; частину

затриманих утримують без доступу до адвоката та родичів; зафіксовано випадки жорстокого поводження під час допитів.

Уряд держави К заявляє, що обмеження є необхідними для забезпечення національної безпеки та громадського порядку.

Група правозахисників звернулася до міжнародних інституцій із заявою про систематичні порушення прав людини.

1. Які права людини могли бути порушені в цій ситуації?
2. Чи допускає міжнародне право обмеження прав людини під час надзвичайного стану?
3. Які права є абсолютними та не підлягають обмеженню навіть в умовах надзвичайного стану?
4. Які міжнародні механізми захисту прав людини можуть бути задіяні?
5. Яку відповідальність може нести держава у разі встановлення порушення?

Завдання 32. Прибережні держави Маріс та Океанія мають протилежні узбережжя, відстань між якими становить 320 морських миль. У прибережній зоні між державами виявлено значні поклади природного газу.

Держава Маріс в односторонньому порядку оголосила про встановлення зовнішньої межі свого континентального шельфу на відстані 350 морських миль від вихідних ліній, посилаючись на геологічні особливості морського дна. Вона видала ліцензію на розробку родовища іноземній компанії.

Держава Океанія заявила протест, вважаючи, що частина родовища знаходиться в зоні, яка повинна бути делімітована шляхом двосторонніх переговорів. Вона також направила свій дослідницький корабель для проведення геологічної розвідки в спірному районі.

Суперечка загострилася після того, як охоронні судна Маріс змусили корабель Океанії залишити район, заявивши про порушення її суверенних прав.

1. Який правовий режим континентального шельфу згідно з міжнародним правом?
2. Чи має прибережна держава право в односторонньому порядку встановлювати межі шельфу понад 200 морських миль?
3. Який порядок делімітації континентального шельфу між державами з протилежними узбережжями?
4. Чи мала право держава Маріс перешкоджати проведенню

геологічних досліджень?

5. Які способи мирного врегулювання спору можуть бути застосовані?

Завдання 33.

У державі Ліберта ухвалено новий закон про громадянство, згідно з яким особи, що постійно проживають у прикордонному регіоні та не підтвердили своє громадянство протягом 6 місяців, автоматично визнаються іноземцями.

Унаслідок цього понад 15 000 осіб, які раніше вважалися громадянами Ліберти, втратили документи, що підтверджують громадянство, і фактично стали апатридами (особами без громадянства).

Частина з них звернулася до міжнародних організацій із заявами про порушення їхніх прав. Держава Ліберта пояснила свої дії необхідністю «захисту національної безпеки» та «уточнення демографічного складу населення».

Крім того, сусідня держава Нова почала видавати свої паспорти жителям цього регіону, посилаючись на їхнє етнічне походження.

1. Хто належить до населення держави з точки зору міжнародного права?

2. Чи має держава право довільно позбавляти осіб громадянства?

3. Які міжнародні стандарти регулюють питання запобігання безгромадянству?

4. Чи є правомірною практика масової «паспортизації» населення іншою державою?

5. Які міжнародні механізми захисту можуть бути застосовані особами, що стали апатридами?

Завдання 34. Федерація Оріон розпалася на дві нові незалежні держави – Північний Оріон та Південний Оріон.

До моменту розпаду Федерація Оріон: була учасницею понад 50 міжнародних договорів; мала державний зовнішній борг у розмірі 10 млрд доларів; володіла дипломатичними представництвами за кордоном; була членом Організація Об'єднаних Націй.

Після проголошення незалежності:

- Північний Оріон заявив про автоматичне продовження участі в усіх міжнародних договорах;

- Південний Оріон оголосив, що не визнає боргових зобов'язань

колишньої федерації;

- обидві держави заявили про право на будівлю посольства в одній з європейських країн;

- постало питання про членство в ООН.

Між державами виник спір щодо розподілу активів, архівів і боргових зобов'язань.

1. Які види правонаступництва держав відомі міжнародному праву?

2. Чи зберігають нові держави автоматично участь у міжнародних договорах?

3. Які принципи застосовуються щодо розподілу державного боргу?

4. Як вирішується питання членства в міжнародних організаціях?

5. Які міжнародні механізми можуть бути використані для врегулювання спору?

Завдання 35. Держави Альта та Бравіс мають спір щодо демаркації морського кордону та прав на розробку нафтового родовища в спірній зоні.

Ситуація складається так:

- Альта почала видобуток нафти, посилаючись на картографічні дані та історичні права.

- Бравіс заявив, що частина родовища знаходиться у його виключній економічній зоні, і зажадав призупинити видобуток.

- Сторони не можуть досягти домовленості на двосторонньому рівні.

- Держави звернулися до Ради Безпеки ООН та запропонували передати справу до міжнародного суду.

Однак Альта заявила про готовність лише до переговорів та посередництва, відмовляючись від арбітражу.

1. Які мирні засоби вирішення міжнародних спорів передбачені міжнародним правом?

2. Чи зобов'язані держави передати спір до міжнародного суду?

3. Які переваги та обмеження переговорів, посередництва та арбітражу?

4. Чи можна застосовувати примусові заходи для забезпечення виконання рішень мирного вирішення спору?

5. Які органи міжнародного права можуть бути залучені до

вирішення цього спору?

Завдання 36. Держава Аурія проводить масштабні будівельні роботи на узбережжі, що примикає до території сусідньої держави Беланія.

Під час робіт: були забруднені річки та прибережні води, які течуть у Беланію; постраждало місцеве населення, рибальство і туризм; Беланія зазнала економічних втрат у розмірі 50 млн доларів.

Беланія направила протест і вимогу відшкодування збитків, але Аурія відмовилася визнати відповідальність, стверджуючи, що дії її підрядників не можна вважати діями держави.

У відповідь Беланія звернулася до міжнародних органів для врегулювання спору.

1. Які елементи складають міжнародну відповідальність держави?

2. Чи є дії приватних підрядників підставою для міжнародної відповідальності держави?

3. Які міжнародні зобов'язання держави могли бути порушені (екологічні, цивільні, економічні)?

4. Які засоби мирного врегулювання спірних питань передбачає міжнародне право?

5. Які види компенсацій чи санкцій можуть бути застосовані у випадку встановлення відповідальності?

Завдання 37. Держави Селена та Люмен уклали договір про спільну розробку супутникової системи для спостереження за кліматом.

Під час запуску супутника, який належав державі Селена: супутник вийшов з ладу та впав на територію Люмена, пошкодивши наукову станцію та спричинивши загрозу для цивільного населення; Люмен заявила про претензії щодо компенсації та вимагала визнання відповідальності держави Селена; одночасно держави почали суперечку щодо прав на дані супутника, які використовуються в національних цілях.

Обидві держави звернулися до міжнародних органів для врегулювання спору.

1. Чи несе держава-власник супутника міжнародну відповідальність за шкоду, спричинену на території іншої держави?

2. Як визначається правовий режим використання космічних

об'єктів та даних, отриманих із супутників?

3. Які механізми мирного вирішення спорів у космічній сфері передбачає міжнародне право?

4. Які обмеження щодо використання космосу існують для забезпечення безпеки та охорони навколоземного простору?

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Теоретичні школи вивчення європейської інтеграції.
2. Федералістська концепція євроінтеграції (Західноєвропейський федералізм).
3. Комунікаційний підхід вивчення європейської інтеграції.
4. Неофункціоналістський аналіз політичної інтеграції.
5. «Батьки» європейської інтеграції.
6. Визначення поняття «інтеграція» та її види.
7. Місце правової інтеграції у процесі євроінтеграції.
4. Глобальні проблеми сучасності.
5. Поняття глобалізації.
6. Причини формування глобалізаційних процесів у світі і Європі.
7. Ознаки глобалізації. Види глобалізації.
8. «Плюси» і «мінуси» глобалізації.
9. Поняття міжнародного права.
10. Предмет міжнародного права.
11. Міжнародне право як особлива правова система.
12. Міжнародне публічне право і міжнародне приватне право.
13. Об'єкт та функції міжнародного права.
14. Загальна характеристика норм міжнародного права.
15. Класифікація норм міжнародного права.
16. Поняття та особливості принципів міжнародного права.
17. Характерні риси і зміст основних принципів міжнародного права.
18. Джерела міжнародного права.
19. Кодифікація норм міжнародного права.
20. Реалізація (застосування) норм міжнародного права.
21. Поняття суб'єкта міжнародного права.
22. Держави як основні суб'єкти міжнародного права.
23. Постійно-нейтральна держава.
24. Особливості правосуб'єктності державоподібних утворень.
25. Міжнародна правосуб'єктність націй і народів, які борються за незалежність.
26. Особливості правосуб'єктності міжнародних організацій.
27. Правосуб'єктність індивідів і транснаціональних компаній.
28. Характеристика терміну «правонаступництво».
29. Поняття міжнародно-правового визнання.

30. Форми міжнародно-правового визнання.
 31. Види міжнародно-правового визнання.
 32. Поняття і види міжнародного правонаступництва.
 33. Політична легітимність і суверенітет.
 34. Відмінність між визнанням і правонаступництвом.
 35. Визначення поняття «суверенітет» і його зв'язок з територією держави.
 36. Склад державної території (Сухопутна територія. Внутрішні води. Територіальне море. Повітряний простір над сушею та водами держави. Надра).
 37. Поняття території в міжнародному праві.
 38. Державна територія, державні кордони.
 39. Зміна державної території.
 40. Міжнародно-правовий режим Арктики.
 41. Міжнародно-правовий режим Антарктики.
 42. Міжнародно-правовий режим рік і озер.
 43. Територіальні спори і претензії.
 44. Система права міжнародних договорів.
 45. Укладання та згода на обов'язковість міжнародного договору.
 46. Форма і структура міжнародного договору.
 47. Недійсність міжнародного договору.
 48. Застосування та забезпечення виконання міжнародного договору.
 49. Глушення міжнародних договорів.
 50. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.
 51. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права.
 52. Міжнародні конференції.
 53. Особливості юридичної природи міжнародних організацій.
 54. Зміст і характер правосуб'єктності міжнародних організацій.
 55. Правові засади членства в міжнародних організаціях.
 56. ООН як провідна міжнародна організація в світі.
- Спеціалізовані установи ООН.
57. Регіональні міждержавні організації.
 58. Поняття та види міжнародно-правової відповідальності.
 59. Міжнародні правопорушення.
 60. Політична відповідальність як різновид міжнародно-правової відповідальності.
 61. Міжнародні санкції.
 62. Матеріальна відповідальність у міжнародному праві.

63. Міжнародні злочини.
64. Тероризм та засоби протидії йому.
65. Поняття права міжнародної безпеки. Міжнародні безпекові організації.
66. Колективна безпека та миротворчість.
67. Суб'єкти і механізми забезпечення міжнародної безпеки.
68. Основні принципи міжнародної безпеки.
69. Роззброєння та контроль над озброєннями.
70. Сучасні виклики міжнародній безпеці (Тероризм та екстремізм. Гібридні війни. Кіберзагрози.)
71. Поняття міжнародного конфлікту.
72. Види міжнародних конфліктів.
73. Становлення в міжнародному праві зобов'язання мирного вирішення міжнародних спорів.
74. Поняття про міжнародний спір.
75. Мирні засоби вирішення міжнародного спору.
76. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів і конфліктів.
77. Правові засоби вирішення міжнародних спорів.
78. Правила про встановлення та підтримання дипломатичних, консульських, економічних та інших відносин.
79. Вступ до права зовнішніх зносин. Основні напрями зовнішніх зносин.
80. Джерела зовнішніх зносин
81. Органи зовнішніх зносин.
82. Загальні положення дипломатичного права. Дипломатичний протокол і церемоніал. Дипломатичні привілеї та імунітети.
83. Консульське право: поняття, зміст та принципи.
84. Права людини, їх класифікація. Розвиток міжнародного захисту прав людини.
85. Поняття, функції та принципи міжнародного захисту прав людини та основних свобод Міжнародні договори у сфері захисту прав людини.
86. Міжнародні механізми захисту прав людини (Універсальні та регіональні).
87. Міжнародний захист прав людини в умовах збройних конфліктів.
88. Розвиток концепції прав людини в ХХ столітті.
89. Європейський Суд з прав людини.

90. Роль міжнародного права у регулюванні правового становища населення.
91. Міжнародно-правове регулювання питань громадянства. Множинне громадянство.
92. Міжнародно-правове регулювання статусу іноземців і осіб без громадянства
93. Міжнародно-правове регулювання статусу біженців, переміщених осіб та вимушених переселенців.
94. Політичний притулок, його види та умови надання.
95. Значення міжнародного права у період збройних конфліктів.
96. Міжнародний комітет Червоного Хреста.
97. Війна та військова окупація.
98. Правовий статус військових та цивільного населення під час збройних конфліктів.
99. Міжнародно-правова регламентація закінчення військових дій і стану війни (воєнного стану).
100. Поняття міжнародної боротьби із злочинністю.
101. Злочини за загальним міжнародним правом.
102. Підстави та принципи міжнародного (міждержавного) співробітництва. Співробітництво держав на рівні двосторонніх угод, яке здійснюють відомства правоохоронних структур.
103. Міжнародні карні суди. Міжнародний трибунал.
104. Боротьба із кіднепінгом: основні поняття.
105. Екстрадиція: сутність і підстави.
106. Міжнародне морське право та його джерела.
107. Правовий режим внутрішніх морських вод.
108. Територіальне море.
109. Прилегла зона. Відкрите море та виключна (морська) економічна зона.
110. Поняття континентального шельфу.
111. Міжнародний район морського дна.
112. Міжнародні протоки та канали.
113. Поняття, предмет і джерела міжнародного повітряного права. Принципи міжнародного повітряного права.
114. Поняття і види міжнародних повітряних сполучень.
115. Правове регулювання міжнародних польотів над і в межах державної території.
116. Правове регулювання польотів поза межами державної території.

117. Комерційні права («свободи повітря») при міжнародних повітряних перевезеннях (свобода повітря).

118. Правовий режим повітряного простору.

119. Міжнародне космічне право, його принципи і джерела. Міжнародні договори у сфері космічного права.

120. Космічний простір і небесні тіла.

121. Правовий режим космічних об'єктів.

122. Правовий статус космонавтів.

123. Міжнародно-правова відповідальність у зв'язку з діяльністю в космічному просторі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі акти України:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. Ст. 141 (із змін).
2. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 16. Ст. 146.
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 30. Ст. 260 (із змін. та допов.)
4. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50. Ст. 540.
5. Про правонаступництво України Закон України від 12 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 46. Ст. 617.
6. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 2. Ст. 5.
7. Про дипломатичну службу: Закон України // Відомості Верховної Ради України. 2002 р. № 5. Ст. 29.

Навчальна література:

8. Антонович М. М. Міжнародне право: Навчальний посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Юрінком Інтер. 2021. 384 с.
9. Білоцький С.Д., Буроменський М.В., Буткевич О.В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право: підручник. У 2 т. / за ред. В. В. Мицика. Т. 2. Основні галузі. 2-ге вид., змінене. Харків: Право, 2020. 624 с.
10. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник / А.В. Войціховський; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
11. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / Т.Л. Сироїд, Л.О. Фоміна ; за заг. ред. Т.Л. Сироїд. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2024. 502 с.
12. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. О.Б. Онишко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.

13. Міжнародне публічне право: основи теорії: навч.-метод. посіб / Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса: Юридика, 2023. 252 с.

14. Міжнародне право (у схемах і таблицях): навч. посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с.

15. Основи права Європейського Союзу: підручник / [Л.І. Адашис, Т.М. Анакіна, С.В. Вихрист та ін.]; за заг. ред. Т.Л. Сироїд; Харків. Нац. ун-т імені В.Н. Каразіна. Вид. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 590 с.

16. Перова Л. В. Міжнародне право [Електронний ресурс]: опорний конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня спец. 081 Право. Одеса: ОІ МАУП, 2022. 289 с.

17. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с

18. Харитонов Р.Ф., Чайковський Ю.В. Право міжнародної безпеки: навч.- метод. посібник / Р. Ф. Харитонов, Ю. В. Чайковський/ Одеса: 2022. 28 с.

Допоміжні джерела:

19. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text

20. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_048

21. Віденська конвенція про охорону озонового шару від 22 березня 1985 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_088#Text

22. Віденська Конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 року.

URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04

23. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text

24. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14 березня 1975 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_254#top

25. Договір про Антарктику від 1 грудня 1959 року. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_224#Text

26. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла від 27 січня 1967 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_480#Text

27. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

28. Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом (ETS № 90) від 27 січня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_331#Text

29. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20 квітня 1959 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text

30. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text115

31. Європейська конвенція про передачу засуджених осіб від 21 березня 1983 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_025#Text

32. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text

33. Загальна декларація прав людини : прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. Офіц. вісн. України. 2008. № 93. Ст. 3103

34. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. URL: http://reforms.in.ua/Content/Download/tasks-performance-status/AA_impl_report_02_2015_GOEI.pdf

35. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18 грудня 1979 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

36. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден від 16 грудня 1970 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_167#Text

37. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від

- 4 листопада 1950 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
37. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
39. Конвенція про захист Чорного моря від забруднення від 21 квітня 1992 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_065#Text
40. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами від 29 березня 1972 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_126#Text
41. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію від 7 грудня 1944 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038#Text
42. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 26 листопада 1968 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
43. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
44. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10 грудня 1984 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
45. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 21 грудня 1965 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text
46. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: прийнятий резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043
47. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
48. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022р. № 64/2022. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
49. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції – ІНТЕРПОЛ від 13 червня 1956 року. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text
50. Статут Організацій Об'єднаних Націй 1945 року. URL:
<https://unic.un.org/aroundworld/unic/common/documents/publications/unc>

harter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf

51. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору від 9 липня 1997 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text

52. Conference on Security and Co-operation in Europe. Final Act, 1975. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/5/c/39501.pdf>

53. Convention on long-range transboundary air pollution, 1979. URL: https://treaties.un.org/doc/Treaties/1979/11/19791113%2004-16%20PM/Ch_XXVII_01p.pdf

54. Statute of the International Court of Justice. URL: <https://www.icj-cij.org/en/Statute>

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

2. Електронний освітній портал Луцького НТУ URL: <http://mdl.lntu.edu.ua/>

3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>

4. Урядовий портал. Сайт Кабінету Міністрів України URL: <http://kmu.gov.ua>

5. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/>

6. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int/echr/>

7. Офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол. URL: <http://www.interpol.int/>

8. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу. URL: <http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>

9. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: <http://www.osce.org/>

10. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <https://www.un.org/en/>

11. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу. URL: <http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>

12. Офіційний сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/en/web/portal>

13. Радник. Український юридичний портал. URL: <http://adnuk.info>

14. Рішення Європейського Суду з прав людини щодо України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_9329

Міжнародне право [Текст]: методичні вказівки до семінарських занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 Міжнародні відносини спец. 292 Міжнародні економічні відносини денної та заоч. форм навчання / уклад. О.А. Ганич. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 46 с.

Комп'ютерний набір
Редактор

О.А. ГАНИЧ
О.А. ГАНИЧ

Підп. до друку «__» _____ 2026 р.
Формат 60x84/16. Папір офс.
Гарн. Таймс. Ум. друк. арк. 2,00.
Тираж прим.

Відділ іміджу та промоції
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75
Друк – ВП ЛНТУ